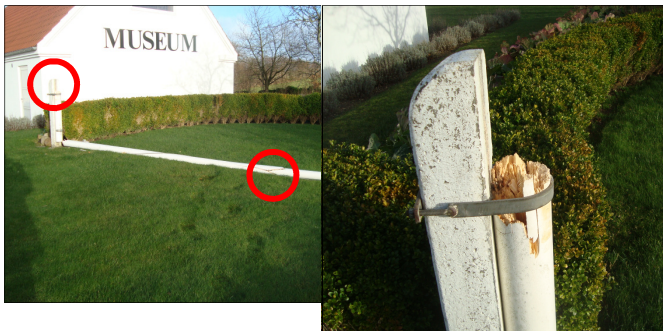

Nyhed: GAVEIDÉ for kun 500,- kr.

Mangler De en spændende og "anderledes" gave til en festlig lejlighed, så kan vi anbefale et eksklusivt MUSEUMS-GAVEKORT til max. 12 personer udstedt til besøg på museet med en helt personlig omvisning og fortælling på museet – med gruppen i centrum – og med god tid til at nyde historiens vingesus. Gavekortet bestilles på tlf. 2283 1879 og kan med få undtagelser indløses efter aftale hele året! Gavekortbestilleren kan deltage gratis.

MUSEET STORMSKADET....

Museet klarede heller ikke frisag under stormene den 28.10. og 5.12.13. Der blev vendt godt og grundigt rundt på rigtig mange tagsten, og flagstangen brækkede men heldigvis kunne tagskaderne udbedres umiddelbart efter stormene....

NYT STØTTEBEVISMOTIV

På støttebeviserne fra i år - 2014 - og fremover, vil vi præsentere en række af de flotte sønderjyske nødpengersedler - både for- og bagside. Vi starter i år med nødpengesedlen fra Christiansfeld, som Steffen Riis fra Værløse har skrevet om på side 15. Pengesedelmotivet afløser mini-afstemningsplakaterne, som vi har brugt siden museets start i 1994/95.

Genforenings- og Grænsemuseets bestyrelse

Fhv. viceskoleinsp. Kaj G. Nielsen, (formand)
tlf. 2283-1879

Tømrermester Klaus Astrup (næstformand)
tlf. 2014-0552 - 7552-9052

Fhv. skoleinspektør Frank Smits, (kasserer)
tlf. 7456-2363 - 2184-6108

Gårdejer Peder Graasbøll,
tlf. 7456-6188 - 2028-6188

Fhv. Kontorbestyrer Knud-Erik Dinesen
tlf. 7557-4567 - 2945-7567

IT- konsulent Kristian Langborg-Hansen:
tlf. 5192-2722

Advokat Peter Giødesen, tlf. 7552-0400

Suppleanter:

Advokat Jonas Thygesen, (bibliotekar og arkivar) tlf. 2159-0370

Chauffør Christian Ramussen,
tlf. 4028-9006

Koldingvej 52, Postboks 58, 6070 Christiansfeld - tlf. 7557-3003

e-mail: info@genforeningsmuseumet.dk — www.genforeningsmuseumet.dk

Nyhedsbrev - udgivet af Genforenings- og Grænsemuseums Fonden - Januar 2014

Redaktion & layout: Kaj G. Nielsen

Foto: Brith Langborg-Hansen - Kristian Langborg-Hansen - Jørgen Ibenfeldt - Daniel K. Bjærg - Kaj G. Nielsen m.fl.

JANUAR 2014

Nyhedsbrev Genforenings- og Grænsemuseet

Protektor: H.E. Ingolf, Greve af Rosenborg

FULD DAMP PÅ MUSEET....

Genforenings- og Grænsemuseet kan se tilbage på et særdeles aktivt år 2013 med mange og spændende aktiviteter. Fremadrettet kan vi glæde os over, at 2014 ser ud til at blive mindst ligeså begivenhedsrigt og interessant for de mange frivillige ildsjæle, som udgør "krumtappen" i museets daglige drift.

Kustoderne - 16 i antal - heraf to nytilkomne i 2013 - passer godt på museets samlinger og sørger godt for museets gæster, hvad enten vi taler om grupper eller enkeltpersoner.

Haven plejes af 6 flittige havefolk og 5 trofaste plæneklippere, så haven året rundt kan vise sig fra den smukkeste side, når gæsterne besøger museet. - To gange årligt deltager vores lokale anlægsgartner også på haveholdet.

I øjeblikket er et par bestyrelsesmedlemmer i gang med at planlægge en mindre særudstilling, som i 2014, 150-året for slaget ved Dybbøl, skal forsøge at formidle rækkevidden af det smertelige nederlags konsekvenser i museets lokalområde. Udstillingen er en del af et samarbejde med bl.a. Museet på

Koldinghus, Kongeåmuseet, Kolding Stadsarkiv og flere lokalarkiver i Kolding kommune, som alle bidrager til vandredstillingen "Fokus 1864". Det er arbejdstitlen på en fælles vandredstilling, som er planlagt til åbning af Kolding kommunes nyvalgte **Kulturudvalgsformand Jesper Elkjær** den 16.1.2014 kl. 15 på Christiansfeld Bibliotek. Vandredstillingen kan ses på Genforenings- og Grænsemuseet i hele juni måned. Vores egen supplerende udstilling om 1864 forberedes med åbning til påske.

I 2013 fik museet installeret et tiltrængt nyt gasfyr og samtidig blev et nyt fyrrum med depotmuligheder og "kaffekøkken" til kustoderne etableret ved bestyrelsesmedlemmers og museumsvenners hjælp.

Fire bestyrelsesrepræsentanter deltog i et PR-fremstød ved "Sommer ved Søen" i Kolding i den forgangne sommer. Et lyst hoved "opfandt" nye billetter til vore gæster. De nye billetter er tidligere års nummererede støttebeviser. Billetterne er populære og gemmes i mange scrapbøger, har flere af vores kustoder erfaret. I bestyrelsen har vi drøftet en renovering af tagetagen på den ældste bygning. Den

Opstart til nyt fyrrum

drøftelse fortsætter helt bestemt i 2014! Nye opretstående montrere er blevet indkøbt til bl.a. 1864-udstillingen og der planlægges en genudgivelse af bogen

"Kongeågrænsen - told og statsgrænse fra 1864 til 1920". Genudgivelsen er muliggjort ved donationer fra fonde og private. Bogen er planlagt til udgivelse den 14. marts 2014. - Flere sponsorer er i årets løb blevet hædret med en messingplakette på museets sponsorvæg og de har været inviteret til at se deres egen opsatte plakette - og museet -

naturligvis. Enkelte har benyttet sig af muligheden for selv at skrue plaketten på sponsorvæggen.

For tredje år i træk afholdtes Bagagerums-, Trailer- og Kræmmermarked på museets P-plads med helikopterrundflyvning fra marken bag museets P-plads. 44 kræmmere og andet godfolk deltog med deres salgseffekter – stort og småt. Det kalder vi "fuldt hus" og en klar succes. I 2014 afholdes markedet den 2.8.

Den 6. august arrangerede museet en hyggeaften for museumsvennerne. Det var ment som en beskedent tak for den daglig frivillige indsats. I alt deltog 52 personer i arrangementet med mad fra grillen og et herligt foredrag ved Leo Ranlev, som fortalte skærsliberhistorier og Leif Gr. Thomsen, som fortalte "Synneborrehistorier". Også et besøg på TV-Syd for museumsvennerne i september måned blev en succes.

Vi kan glæde os over mange gruppebesøg (67 i alt i 2013) og afholdte foredrag, såvel på museet som eksternt. Eksternt bl.a. så langt omkring som i Hee ved Ringkøbing (museet i I.C.Christensens Hus) og Odd Fellow Loge nr.104 Ethica i Glostrup med flere.

Og så var det jo "stort", at vi fik besøg fra Tyskland af familien Holzapfel fra Freiburg med familiemæssig tilknytning til en af genforeningshistoriens personligheder - nemlig Christian Ludvig Lundbye, som efter 1920 blev amtmand i Sønderborg - og senere stiftamtmand i Haderslev. Besøg fik vi også fra Færøerne af Karin Kastalag - en ildsjæl - og museumsleder på et spændende præstemuseum på Færøerne. Senere kom museets 77-årige hollandske støttemedlem Hans Spa, som ønskede at donere et beløb til museet, på besøg. Orkanen den 28.10. og "Bodil"

Sønderjyske nødpengersedler 1917-20

- Steffen Riis, Værløse

Ved starten af første verdenskrig blev guld- og sølvmonter inddraget i Tyskland, men mønterne blev ikke erstattet af nye mønter, idet der var mangel på alle slags metaller. Det medførte en voldsom mangel på skillemønt, og i 1917 gav Slesvig-Holstens øverste myndighed tilladelse til, at kommunerne kunne udstede "nødpenge" i rimeligt omfang. Og allerede i 1917 udstedte Haderslev og Broager de første nødpengersedler. I 1918 kom en række Marksedler fra Sønderborg og i 1919 sedler fra Dynt og Sønderkov. De tidlige sedler fra 1917-19 blev udstedt for at dække et behov for skillemønt, i modsætning til den strøm af nødpengersedler, der blev udgivet af de sønderjyske kommuner i 1920. Alle 27 kommuner i 1. zone udgav i februar til april 1920 farvestrålende nødpengersedler, med lokale motiver og flere med datoen for afstemningen i 1. zone "10. februar 1920". De tyske myndigheder vogtede nidkært over sedlernes udseende og især over nationale budskaber, og det var en uskrevet regel, at sedlerne skulle have både en dansk- og tysksproget side. Nødpengersedlerne blev allerede i 1920 et yndet samlerobjekt, og mange af sedlerne udkom i meget store oplag. Det gav penge i kommunekasserne, idet sedlerne ikke efterfølgende skulle indløses med rigtige penge.

Sedlen fra Christiansfeld er desværre ikke videre detaljeret beskrevet i litteraturen. Værdien er som det fremgår "50 PENNING", og sedlen indløses 14 dage efter Genforeningen af flækken Kristiansfeld. Sedlen er underskrevet af "Flækkekollegiet" – 9 underskrifter, som formodes at være det samlede byråd. Billederne er på den danske side: Lindegade set mod øst til venstre og Dannebrog til højre. På den tyske side: Den tyske ørn og et våbenskjold til venstre, til højre Lindegade. Våbenskjoldet bærer hertugdømmernes tre våben. Til venstre Holstens våben "Nældebladet", for neden Lauenborgs våben "Hestehoved" og til højre Slesvigs våben "To Løver". Figuren i Holstens nældeblad er ikke en honningkrukke, men resterne af et midterskjold tilbage fra Christian 1.'s tid. I Christian 10.s kongevåben ligner midterskjoldet et halvt fyldt rødvingsglas, hvilket åbenbart har inspireret sedlens ukendte kunstner til at tegne "krukken". Sedlen kan være trykt hos bogtrykker Fr. Martin i Christiansfeld, men både oplag og tegner er ukendt.

Mød os på vores **ÅBNE FACEBOOK-GRUPPE** – som gerne må deles med vennerne.
Find os her: <https://www.facebook.com/#!/groups/380718502027/>

Historisk løbe-, trave-, - gå-, og "lunte-"tur

- en oplevelsestur, hvor det "historiske" løb for motionsløbere og -vandrere blev afviklet med mulighed for at få genopfrisket den del af danmarkshistorien, som handler om Genforeningen. Arrangementet var åbent for alle. Motionister af alle

slags, løbere, stavgængere, kapgængere, vandrere, familier med børn, børnebørn, hunde og barnevogne. Alle var velkomne – også til at være med i almindeligt søndags-hyggeturs-slentre-tempo, hvor der kunne samles appetit til frokost, samtidig med at man fik en på "oplevelsen". Der var mange fine præmier sponsoreret af det lokale erhvervsliv. Borgmester Jørn Pedersen "skød" løbet i gang - og løb forrest i feltet. Museet kunne notere sig en 100% fremgang i deltagertallet. Fra 32 til 65

deltagere :O) **Stor tak til medarrangøren, Christiansfeld Løbeklub, for hjælp til planlægning og praktisk gennemførelse af arrangementet.**

Valmuen - et symbol fra 1. verdenskrig

Under 1. verdenskrig forsvandt træer, buske og planter i granatregnen på slagmarkerne. Men hvert forår blomstrede valmuen og dækkede det sønderskudte ingenmandsland mellem skyttegravene med valmuer, som derfor blev symbolet på 1. verdenskrigs rædsler.

Billedet t.h.: Ved den tidligere britiske frontlinje - Høj nr. 62 i -nærheden af Ypres- findes et sønderskudt træ med

hilsener fra pårørende - små trækors med valmuer på.

den 5. december var bl.a. skyld i tagskader og en brækket flagstang, som desværre kostede os en forsikringsseksrisiko på 5.000 kr.

Sideløbende med alle daglige gøremål tænkes så småt 6 år frem - til Genforeningsjubilæet i 2020. Forslag til festligholdelse til den tid, skorter det ikke på. Museumsbestyrelsen har den holdning, at idéer skal have lov til at vokse - og de skal på sigt vise, om de kan slå rod og gro!

Ovenstående orientering er et forsøg på at give et billede af museets mangesidede aktiviteter, nævnt spontant, hurtigt og uprioriteret. Listen er slet ikke udtømmende, men jeg KAN forsikre vore læsere om, at der virkelig "er gang i butikken". Det fremgår også af resten af artiklerne i dette Nyhedsbrev....

Vi vil så gerne, at vores lille museum, som fortæller den store danmarkshistorie om Genforeningen, bliver endnu bedre til formidling og endnu mere spændende at besøge.

Vi siger Dem alle - støttemedlemmer, fonde, andre bidragsydere, hjælpere, samarbejdspartnere og museumsvenner - en STOR TAK for den opbakning, vi har fået i 2013. Vi glæder os til et fortsat godt samarbejde i 2014.

Kaj G. Nielsen

Formand for Genforenings- og Grænsemuseums Fonden

MUSEET PÅ TV

TV Syd sendte et indslag fra Tyrstrup Kirkes mindegudstjeneste den 10. juli 2013 - krydret med små indslag fra Genforenings- og Grænsemuseet - se mere her: http://www.tvsyd.dk/arkiv/2013/7/10?video_id=59692&autoplay=1

Desuden fik museet senere en halv times sendetid på Familiekanal, Esbjerg . Følg dette link, som fører til et interview med museets formand den 6. juni d.å.:

<http://familiekanalen.tv/?portfolio=kaj-g-nielsen-formand-for-genforenings-og-graensemuseet-lang-version>

Forfatter Aage Emil Hansen, som har foræret alle rettighederne til sin bog "Kongeågrænsen - told og statsgrænse fra 1864 til 1920" til Genforenings-Grænsemuseet, skruer museets tak - en messingplakette med hans navn på - op på museets sponsortavle.

PLEBISCIT-FRANKERET KUVERT

Vi modtager stadig mange spændende effekter til vores museum. Vi er selvsagt meget glade for alt det, vi får overladt. Noget kan umiddelbart bruges i udstillingen. Andet til særudstillinger - og atter andet er uvurderligt kildemateriale. En af de effekter, som i år er gået direkte ind i udstillingerne, er denne sjove kuvert.

Giveren, Henning Stougaard, har haft kuverten til bedømmelse hos Dansk Filatelist Forbund, som er kommet med nedenstående kommentar med henvisning til

AFA-kataloget Danmark (s. 3371 den nye udgave 2014): Landsdelen blev delt i to afstemningsområder.

1. Zone fra den daværende til den nuværende grænse og en mindre 2. Zone syd for denne. Til anvendelse i BEGGE zoner blev der den 25. januar 1920 udgivet Plebiscit frimærker med værdiangivelse i tysk mønt. Efter afstemningsresultatet blev der så fra 20. maj 1920 anvendt mærker med dansk mønt i Zone 1, mens der indtil 15. juni 1920 fortsat blev anvendt plebiscitmærker i tysk mønt i Zone 2.

Den nyherhvervede kuverts frimærker er sat omvendt på kuverten med toppen nedad. Kuverten er afstemplet i Rødding (Schleswig) 20.2.1920 – altså indenfor den første periode, hvor der skulle anvendes plebiscitmærker i tysk mønt - mærkerne er i øvrigt slet ikke tyske. De er trykt i København.

Den samlede porto er 15 Mark og 10 Pfg. Hvilket i den tids mønt svarede til 13,59 Kr. - en ganske voldsom sats.

4

Dette Nyhedsbrev er udsendt med støtte af

toptrykgrafisk

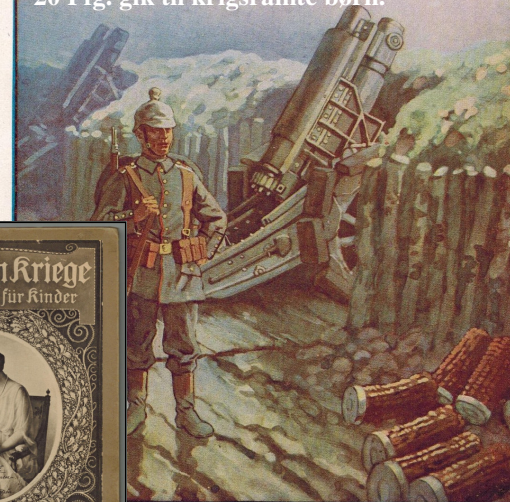
Buskmosevej, DK 6300 Gråsten, tlf. 7465-0101

SØNDERJYDER I KRIG – Foredrag den 29.maj 2013

Flere end 70 millioner soldater deltog i Første Verdenskrig. Af dem var mere end 13 millioner tyske soldater. Af disse tyske soldater kom omkring 35.000 mænd fra Sønderjylland/Nordslesvig og blev indkaldt til den tyske hær i krigsårene. Mellem 5000 og 6000 af disse sønderjyder/nordslesvigere faldt på slagmarkerne og blev begravet i fremmed jord. Aldersspredningen var stor. Der var både drenge og midaldrende mænd. Mange familier mistede flere familiemedlemmer. Fædre, sønner og svigersønner. En af dem, som på trods af alle odds overlevede denne skrækkelige krig - et "hovedskud" tværs igennem kraniet og hjernen - var foredragsholderen Arne Jørgensens farfar.

Han overlevede og levede efterfølgende et normalt liv og blev 80 år. Arne Jørgensen fik - på heldig vis - hele hans deltagelse i krigen, det tragiske forløb og sygehistorie afdækket. Bl.a. fik han fat i et røntgenbillede (fra 1929) af "hovedskuddet", hvor hullerne i kraniet og kuglens vej igennem hjernen tydeligt ses. Også en morfar, som "gik over grænsen" og hustruens bedstefædres spændende oplevelser, var der tid til at høre om. De 4 skæbner fra Arne Jørgensen lille familie er faktisk typiske for de skæbner, man dengang oplevede i det sønderjyske. Det meget spændende foredrag blev underbygget med mange fotos.

Illustration fra børnebog - "Vater ist im Kriege" (1915) - Pris 1,20 Mark. - hvoraf 20 Pfg. gik til krigsramte børn.

Artillerie.

STØTTEMEDLEMSSKAB i 2014?

Støttemedlemsskab for PRIVATE:

Et støttemedlemsskab tegnes kun for 1 år ad gangen. For **150 kr.** får man tilsendt museets flotte støttebevis. Desuden får man gratis adgang til museet i hele 2014 og endelig støtter man mindet om dette væsentlige afsnit i Danmarkshistorien.

Støttemedlemsskab for VIRKSOMHEDER:

Siden 2013 har vi tilbudt, at virksomheder - små eller store - kan købe et firmastøttebevis til **1000 kr.** For dette beløb får virksomheden et støttebevis - og muligheden for i løbet af sæsonen - efter eget valg - at tage virksomhedens medarbejdere (max. 75 personer) gratis med på museumsbesøg på Genforenings- og Grænsemuseet incl. foredrag - og evt. film - f.eks., i forbindelse med en personaleudflugt eller lignende. **Ønskes denne mulighed IKKE, vil tegning af et normalt støttemedlemsskab naturligvis også glæde os.**

Gave til museet

To af tilhørerne overrakte i pausen en gave til Genforenings- og Grænsemuseet, nemlig et drengekonfirmandur – et lommeur – med inskription på bagpladen *"Til minde om din Fader"*. Et sådant ur fik drengekonfirmander, der havde mistet en far under 1. Verdenskrig, som gave. Også piger, der havde mistet en far, fik et sådant – dog i en mindre udgave. Giveren var Den sønderjyske Fond.

HOLLANDSK STØTTE

Lørdag den 21.7. var et trofast støttemedlem på besøg på Genforenings- og Grænsemuseet. Det var hollandske Hans A. Spa, som gerne ville se sit navn på en sponsorplakette i forhallen. Det kræver naturligvis et sponsorat, men det var Hans Spa da også klar over og få dage senere tikkede hans velovervejede donation ind på museets bankkonto.

Den nu 77-årige Hans Spa har været støttemedlem, siden museet slog dørene op i 1995 og har ofte besøgt museet på sine mange rejser til Danmark. Det aktuelle besøg blev markeret med et glas hvidvin og en dejlig honningkage fra *"Honningkagehuser"* i Christiansfeld. Selvom Hans A. Spa aldrig har boet i Danmark, er hans fascination af Danmark så stor, at han går på danskursus hjemme i Groningen. Han både forstår og taler dansk. Hans Spas relationer til Danmark ses i øvrigt også af, at han har hjulpet den danske succesforfatter Jussi Adler-Olsen med korrekturlæsning af hollandske steder og veje i bogen *"Og hun takkede guderne"*. Han er en personlig god ven af forfatteren. Jussi Adler Olsen kunne i øvrigt vise Hans Spa Genforenings- og Grænsemuseets hjemmesideomtale med historien om Hans' besøg på museet, da de to venner mødtes i København et par dage senere, har vi erfaret via mail fra Holland.....

Hans A. Spa foran museets sponsortavle, hvor nu også hans egen plakette er sat op

Bryggeriet Fuglsang i Haderslev

har i 2013 forlænget en sponsoraftale med Genforenings- og Grænsemuseet med en ny 5-års aftale. Det betyder, at bryggeriet 2 x årligt frit leverer 2 kasser øl og 2 kasser vand, når museet har arrangementer, som skal markeres.

Besøg på TV-Syd

33 museumsvenner, kustoder og bestyrelsesmedlemmer fra Genforenings- og

Malthes viser rundt i studiet

Grænsemuseet var torsdag den 19.9. på en velfortjent aftenudflugt til TV-Syd. Målet for aftenen var TV-Syds nye mediehus.

Malthes, som går i 3.G på Munkensdam Gymnasium, har fritidsjob på stationen og han gav med sin store viden om alle funktioner i det travle hus en særdeles kompetent rundvisning.

Museumsgruppen startede aftenen med at se stationens præsentationsvideo.

Efterfølgende en tur i garageanlægget

for senere - efter aftenens udsendelse kl. 19.30 - at se resten af husets lokaler.

Især var studiet, redigeringslokalerne og mødet med aftenens studievert, journalist Søren Vesterby, sjove og spændende indslag i aftenbesøget.

"SØNDERJYDER I KRIG FOR EN FREMMED SAG"

Leif Gr. Thomsen

Paul Rochler

Den 11.11. kl. 8 blev museets flag - efter forslag fra aftenens foredragsholdere - sat på halv stang indtil kl. 11. Resten af dagen på hel stang.

Museet var om aftenen igen vært ved en god foredragsaften på Den gamle Grænssekro. Allerede kl. 17:45, da bestyrelsesrepræsentanterne ankom for at lukke op og for at være klar til kl. 18, var der gæster "på vent". De stod på P-pladsen og sad i bilerne

og var klar til at købe billetter og besøge museet.

Betal støttebeviset 150,- kr.

- NEMT, HURTIGT og BILLIGT via NETBANK:

Overførsel af beløbet fra bank til museets gironr.:

Bankens reg. nr.: 9743 - og kontonr.: 0622834

Betaling af indbetalingskort - udfyld med kodelinie og kontonr.:

Kodelinie +01 og kontonr. 0622834

5

Fire af aftenens gæster medbragte spændende tilbud om effekter til museet - og så måtte der, som ved foredraget om Lancasteren den 12.9., igen sættes 2 ekstra borde ind i foredragssalen på kroen, så der kunne være plads til alle 80 tilhørere, heraf mange udenbys. En enkelt kom helt fra Århus. Tilhørerne fik en formidabel god oplevelse. Flot aften. Stor, stor tak til Paul Rochler og til Leif Thomsen for deres indsigtsfulde, gribende, oplysende og tankevækkende foredrag.

PRÆSENTATION AF SØNDERJYSKE ÅRBØGER 2013

En veloplagt Hans Schultz Hansen, Historisk Samfund for Sønderjylland, præsenterede mandag den 25.11.2013 på Genforenings- og Grænsemuseet den nye årbog 2013 med spændende historier fra landsdelen for ca. 20 inviterede gæster og pressefolk, som her fik lejlighed til at møde flere af årbogens forfattere.

Det var sædvanen tro meget forskellige artikler, som blev præsenteret i Sønderjyske Årbøger 2013. Bl.a. har Historisk Samfund for Sønderjylland med årbogen taget hul på markeringen af 150-året for krigen i 1864 og 100-året for starten af 1. Verdenskrig. Følgende forfattere, som har leveret artikler til årbogen, fortalte om deres artikler:

Thomas Clausen - *Kampen om tvangsmølleriets afskaffelse i her-tugdømmet Slesvig 1836-1852*,
Claus Pørksen - *Kampen om Vesterhavsøerne i 1864*, **Anton Marckmann** - *Den menige danske infanterist i 1864-krigen*, **Mikkel**

Leth Jespersen - *Om den duelige kaptajn og skibets interesse* – et kærlighedsdrama fra Aabenraa-søfartens storhedstid, **Jens Skrumsager Skau** - gengiver i uddrag i årbogen de mere end 1.000 breve, som Sigurd Kloppenborg Skrumsager fra Københoved sendte hjem under krigen 1914 – 1918.

Hans Schultz Hansen - i artiklen *To drab og et attentatforsøg frem-*

LANCASTER SPRÆNGTE ALLE RAMMER

Lancasterforedraget med Leif Gr. Thomsen den 12.9.2013 på Den gamle Grænseskro var en publikumssucces. Genforenings- og Grænsemuseets bestyrelse, som havde arrangeret foredragsaftenen glæder sig over det store fremmøde. 81 tilhørere benyttede sig af tilbuddet, så man var nødt til at sætte ekstra stole og et ekstra bord frem.

Lancasteren med en 7-mands besætning er nok det mest kendte af de store britiske bombefly fra 2. verdenskrig, hvor RAF primært anvendte det på natlige togter over Tyskland og de besatte områder. Sammen med Handley Page Halifax og Short Stirling udgjorde Lancasteren grundstammen i RAF's Bomber Command under 2. verdenskrig. Statistisk set blev en Lancaster skudt ned på sit syvende togt. En sådan nedskydning skete den 15. februar 1944 for Lancaster R5702 over Fjelstrup-området. Om aftenen ved 20-tiden blev den lille by brutalt revet ud af hverdagen, da det store britiske bombefly faldt brændende ned ganske tæt på.

Næste morgen kunne man se 6 døde flyvere. De blev liggende der i flere dage.....

Spændende og meget vidende fortalte den veloplagte foredragsholder om besætningen på Lancaster R5702, som blev skudt ned over Fjelstrup af en tysk natjager. Der blev berettet om luftkrigstaktik, udvikling af stærke flymotorer, om kontakten til de efterladte, om andre flytyper, om bemanningen på bombefly, udrustning, bomber, maskingeværers skydehastighed og kaliber, og naturligvis også en snak om mindestenene ved Avnøvig – rejst til minde om disse tapre britiske flyvere. I pausen blev bøger, kortmateriale og vragele fra den nedskudte Lancaster studeret ivrigt af de fremmødte tilhørere. Leif Gr. Thomsen har gravet i historien, haft kontakt til de dræbte flyveres familier, til maskinens hjemmebase. Og så har han samlet effekter fra styrtet – og sat hele historien om nedskydningen på skrift. Men ikke nok med det, for Leif Gr. Thomsen er også ophavsmand og ildsjælen bag mindestenene ved Avnøvig – rejst til minde om disse tapre britiske flyvere.

GENFORENINGSKIRKEN - TYRSTRUP KIRKE - JUBILEREDE

Genforenings- og Grænsemuseet har ikke bare historien – men også "historierne" – fælles med Genforeningskirken, den nyrenoverede Tyrstrup Kirke, som 1. søndag i advent, 1. december 2013 kunne fejre 150 års jubilæum.

Omkring 250 mennesker var mødt op for at fejre deres kirkes 150 års jubilæum, hvor bl.a. biskop Marianne Christensen skulle prædike.

Kl. 10.30 lød de sidste bedeslag og den festlige gudstjeneste kunne begynde. Den første salme, "Gør døren høj, gør porten vid" er skrevet af N. J. Holm (1778-1845), der var præst i Brødremenigheden. Denne salme, samt et par andre, har fulgt kirken fra den spæde start i 1863 og de store jubiler fremadrettet.

Provst over Kolding Provsti, Grete Wigh-Poulsen, var blandt de deltagende præster som hjalp biskop over Haderslev Stift, Marianne Christensen og kirkens

sognepræster, Annette Wiuf Christensen og Lene Thiim med at betjene menigheden ved nadverbordet.

Ved den efterfølgende sammenkomst på Brødremenighedens Hotel fik alle inviterede gæster en gave – et smukt nummereret kors med tilhørende bånd i de liturgiske farver. Korset kan bl.a. bæres på tøjet i mange sammenhænge. I korset er lodret indgraveret TYRSTRUP – og vandret KIRKE. I centrum af korset er bogstavet R fælles for de to ord. R kan tolkes som forkortelsen af REX – altså KONGE, fortalte sognepræst Annette Wiuf Christensen, da hun afsluttede den smukke jubilæumsfest.

Biskop Marianne Christensen

Gaven til de deltagende gæster

Elektronisk nyhedsformidling:

Til de af vore medlemmer, som har e-mail, kan vi tilbyde at tilsende smånyheder om museet i løbet af året. Send blot Deres e-mailadresse til:

info@genforeningsmuseet.dk - eller tilmeld Dem på museets hjemmeside

drager forfatteren tre voldelige hændelser med mere eller mindre tragisk udgang for de implicerede fra årene 1945, 1946 og 1948. **Knud J.V. Jespersen** – forfatter til "**Rytterkongen - et portræt af Christian 10.**" kunne desværre ikke være til stede, men fortæller i artiklen *Christian X og Sønderjylland*, hvilken central rolle det sønderjyske spørgsmål spillede for kongens handle måde under Påskekrisen i marts 1920 og i forbindelse med Genforeningen få måneder senere.

Kirsten Lylloff – som heller ikke var til stede, beretter i sin artikel *Konfiskation af tysk ejendom i Sønderjylland efter 2. Verdenskrig* om nogle af konfiskationslovens virkninger i Sønderjylland og Sydslesvig. Sønderjyske Årbøger er udkommet siden 1889 og udgives af Historisk Samfund for Sønderjylland, der har ca. 2.400 medlemmer. Årbogen er på mere end 300 sider.

Se mere på www.hssdj.dk

100 ÅRET FOR GENFORENINGEN - 2020

Idéer til fejring af næste Genforeningsjubilæum:

En af idéerne, tænkt af et bestyrelsesmedlem, som er inspireret af H.M. Kong Christian X's ridt over den slettede grænse i 1920, lyder: – Mon det i 2020 vil være muligt at formå Kongehuset til at deltage i 100 års jubilæet med HKH Kronprinsen i spidsen for en kongelig ekvipage - ligesom Kronprinsens oldefar gjorde det?

En anden idé kommer fra en museumsven og forfatter fra Værløse. Han har foreslået at vi sammen udgiver et lille bogværk med ham som medforfatter. Det er selvfølgelig ikke her, at indholdet i idéen skal røbes, men rent faktisk holdt vi et møde herom på museet den 14. maj – over en kop kaffe og en honningkage.....

En tredje af idéerne lyder: Ville det være en idé med et friluftsspil om Genforeningen og tiden omkring denne i jubilæumsugen i 2020? Man kunne forestille sig et Genforeningsspil henlagt til Frederikshøj – eller til Genforeningspladsen i Christiansfeld. Med få

trafikomkørsler og velvillige myndigheder, vil der disse to steder være mulighed for at skabe den nødvendige ro og en god ramme for et sådant spil.

Oven i købet måske som musical, hvor de gamle genforeningsmelodier vil kunne genkendes? Måske sidder der et eller andet sted i vores lokalområde en forfatter- eller komponist med de rigtige idéer hertil? – Og måske er der også potentielle skuespillere og sangere, som gerne vil gøre forsøget?

Genforenings- og Grænsemuseet har desværre ikke mulighed for at løfte dette sidste forslag - andre må til. Men tanken ER nu tænkt - og serveret.

Vær så god!

Åbningstider 2014

Påskeferien: 17.4. til 20.4.2014

Sommer: 1.6. til 31.8.2014.

Alle week-ends i september måned

Efterårsferien: 11.10. til 19.10.2014

Daglig (undt. mandag) kl. 10 - 17

Støttemedlemmer - gratis adgang

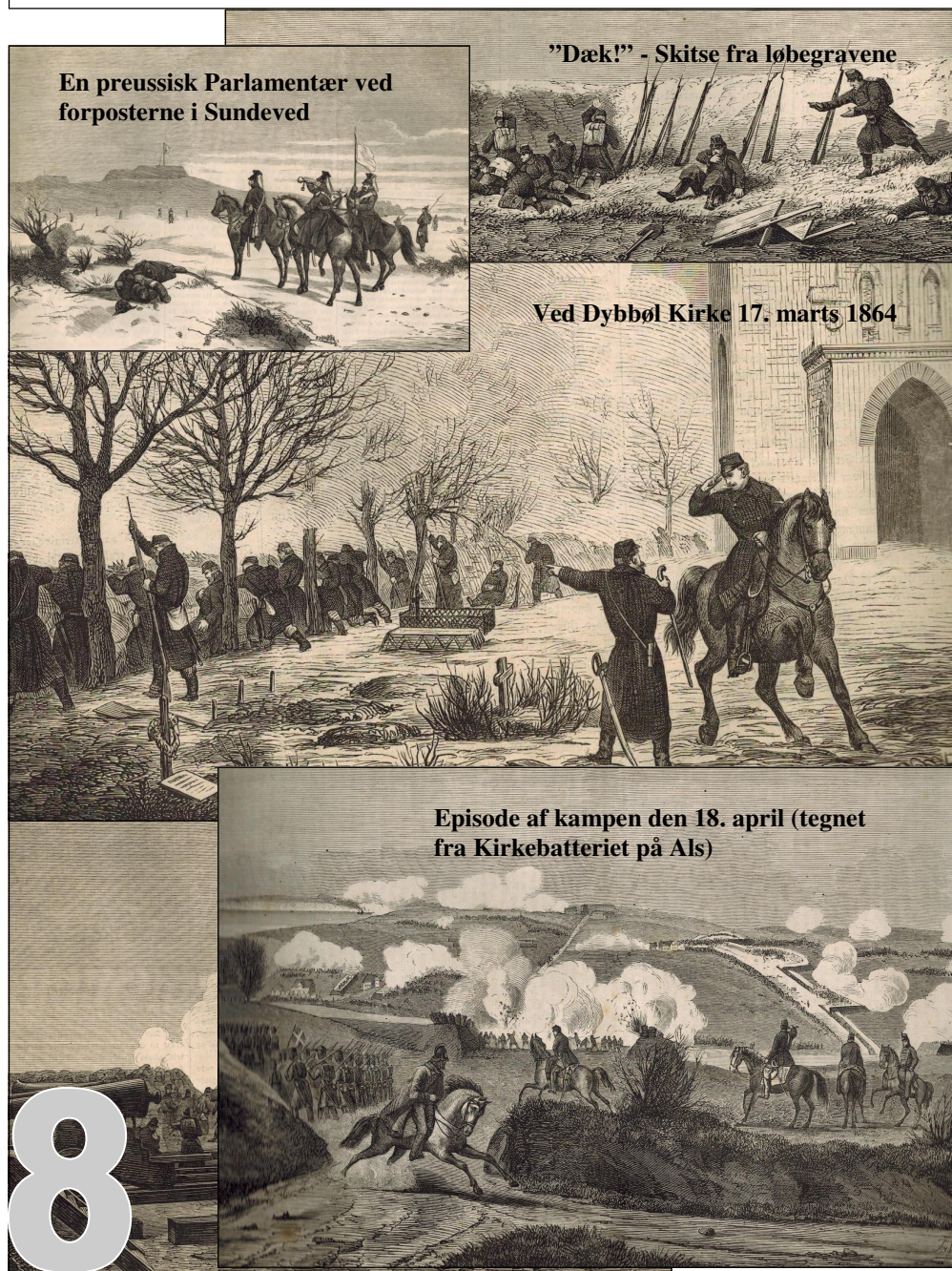
Ved ADRESSEÆNDRING:

Husk venligst ved adresseskift at sende Deres adresseændring til

Genforenings- og Grænsemuseet.

På forhånd tak.

2014 - 150-året nederlaget ved Dybbøl Tidsbilleder fra Illustreret Tidende 1864

8

2014 - 100-året for 1. Verdenskrigs start I den belgiske by YPRES (IEPER) mindes man dagligt krigens ofre

Under første verdenskrig var byen YPRES i Belgien flere gange udsat for massive kampe mellem de tyske og de allierede tropper. Kampene efterlod en til ukendelighed smadret by. Faktisk blot én stor ruindynge, som var resultatet af 4 års meningsløs krig. Byen er nu genopbygget med stor respekt for den by, som engang var en af Flanderns førende handelsbyer- især når det drejede sig om klædevarer.

9